

Haridus- ja Teadusministeeriumi eestikeelsele õppele ülemineku infokiri nr 3

Haridus- ja Teadusministeerium (HTM) edastab oma kolmandas infokirjas meeldetuletuseks olulised viited eestikeelsele õppele ülemineku kohta.

HTM toetab 2025/2026. õppeaastal mitmesuguseid tegevusi nii riigieelarvest kui ka Euroopa Sotsiaalfondi ja Šveitsi programmi kaudu. Üleminekuperioodi mitmekülgsete tugimeetmete elluviimisele on kaasatud Eesti Keele Instituut (EKI), Tallinna Ülikool (TLÜ) ja Tartu Ülikool (TÜ), Haridus- ja Noorteamet (Harno), Rajaleidja, mitmed MTÜd, Töötukassa, Integratsiooni Sihtasutus (INSA) ja paljud teised. Laiapõhjaline koostöö aitab tagada, et üleminek sujub edukalt ning toetab haridussüsteemi arengut ja jätkusuutlikkust.

I Haridusasutuste tööks vajalikud õigusaktid

Dokumendid, mis aitavad orienteeruda muutunud õigusruumis

- [2022. aastal vastuvõetud seaduste muudatused Riigi Teatajas](#) seoses eestikeelsele õppele üleminekul
- HTM pakub täiendavaid keeleõppetoetusi ([vt määrus](#)), et lapsed ja õpilased ülemineku protsessis toetada. Keeleõppetoetuste alused, pearaha summade kinnitused ning infotundide salvestused ja esitlused on leitavad [EKI veebilehelt](#).
- [Ametniku, töötaja ning füüsilisest isikust ettevõtja eesti keele oskuse ja kasutamise nõuded](#) (sh B1-taseme muudatused)
- [Alusharidusseaduses](#) (AHS) kehtestati 2024. a detsembris alushariduse korraldamise alused, isikute õigused ja kohustused alushariduse kättesaadavuse tagamisel ja alushariduse omandamise toetamisel ning munitsipaal- ja eralastehoiu tegevuse, rahastamise ja järelevalve alused.
- 2025. a kinnitati [eestikeelseks õppeks vajaliku õppevara soetamise toetuse määrus](#), 2026. a märtsis saab toetust taotleda 3. ja 6. klassile, pearaha on 100 eurot õpilase kohta. Toetus eraldatakse 10. novembri 2025. a EHISe andmete alusel.
- 1. septembril 2025 jõustub [põhikooli riiklikus õppekavas § 17 lõikes 1](#) muudatus, mis kaotab kuueaastase piirangu „Eesti keel teise keelena” ainekava alusel õppijale eesti õppekeeleks koolis.

II Selgitavad juhendmaterjalid

- Valminud on ajakohastatud alushariduse riiklik õppekava, mille edukaks rakendamiseks töötatakse 31. detsembriks 2025. a välja kuus juhendmaterjali. Vt [Alushariduse riiklik õppekava](#).
- Alates 1. aprillist 2024. a pakub alus- ja üldhariduse õpetaja, õppealajuhataja ja tugispetsialistide ametikoha kvalifikatsiooninõuete hindamisel tuge ja annab haridusasutuse juhile nõu Harno akadeemilise tunnustamise infokeskus ehk [Eesti ENIC/NARIC keskus](#).
- [Üldhariduskooli õpetaja, õppealajuhataja ja tugispetsialistide ametikoha kvalifikatsiooninõuete hindamine](#) aitab koolijuhil hinnata õpetaja ja tugispetsialisti kvalifikatsiooni koolis.
- [Alushariduse pedagoogide ja tugispetsialistide kvalifikatsioonile vastavuse hindamine](#) aitab koolieelse lasteasutuse juhil hinnata õpetaja ja tugispetsialisti kvalifikatsiooni lasteasutuses.

III Oluline info ja materjalid tööks erivajadusega õppijaga

- Rajaleidja kodulehel on [juhendid haridusasutusele](#).
- Erivajadustega laste küsimuste puhul pakub nõustamist [Rajaleidja](#).
- [HEV-õpilaste käsiraamat](#) annab ülevaate, kuidas juhendada mitmekeelseid erivajadusega õpilasi koolis.
- Rajaleidja infomaterjal "[Juhend mitmekeelse õppija oskuste ja õpikeskkonna hindamiseks](#)" kirjeldab eri võimalusi õppetöö läbiviimiseks.
- HTM juhend "[Eestikeelsele haridusele ülemineku juhendmaterjal haridusasutusele](#)" sisaldab teavet ka eestikeelsele õppele ülemineku kohta erivajadusega õpilase puhul.
- HTM on koostanud soovitused eestikeelse õppega alustavate lihtsustatud õppetaseme õpilaste eesti keele kui teise keele õppe korraldamiseks, vt [lihtsustatud õppetaseme üleminek](#).
- Astangu Kutser rehabilitatsiooni Keskus koostöös TLÜga on [Edgari projekti](#) käigus töötanud välja [keeleõppe mudeli](#), mis toetab eesti keelest erineva kodukeelega HEV-õppijate kohanemist eestikeelse õppega. Mudelit on katsetatud kutseõppes, kuid see sobib kasutamiseks ka üldhariduskoolis. [Astangu keskus](#) nõustab ja koolitab õppeasutusi, kes soovivad keeleõppemudelit kasutusele võtta.
- Astangu keskus on pannud kokku [tööriistakasti õpetajale HEV-õpilaste keeleõppeks](#).

IV Haridustöötajate eesti keele õpe

Haridustöötaja jaoks on B2- või C1-keele taseme eksami sooritamine vaid esimene suurem samm. End arendada sooviv õpetaja jätkab eesti keele õpet haridusalase ja erialase sõnavara laiendamisega, keele praktiseerimise ja mitmekülgse metoodika (sh LAK-õppe metoodika) omandamisega.

- EKI pakub haridustöötajatele [eesti keele kursuseid](#) B1-C1-tasemel eri piirkondades, sh Tallinnas, Narvas, Sillamäel ja Kohtla-Järvel. Koolitusgrupid komplekteeritakse eeltestitud haridustöötajatest.
- INSA pakub erinevaid [eesti keele õppe võimalusi](#), sh kursused, keelekohvikud ja keeleoskuse eeltestimine.
- Eesti keele oskuse, sh erialase sõnavara praktiseerimiseks pakuvad keelelähetusid nii INSA kui ka EKI. Lisateavet keelelähetusite kohta leiab [INSA keelelähetus](#).
- [Töötukassa](#) pakub koolitustoetust, mis võimaldab tellida keelekoolituse oma haridusasutusele.
- Harno poolt korraldatavate eesti keele eksamite [toimumisajad](#).

V Haridustöötajate metoodiliste vahendite pagasi laiendamine

Eesti koolieelsete lasteasutuste rühmade ja koolide klasside koosseis muutub iga aastaga aina mitmekultuurilisemaks. Samuti on õppijad erineva võimekuse ja mitmekesiste vajadustega. Selleks et osata ja suuta sellises keskkonnas õpilasi märgata ning suunata, vajab õpetaja tõhusa ja eduka õppetöö korraldamiseks rikkalikku metoodiliste oskuste baasi. Koolitustel saavad osaleda ka huvihariduse õpetajad ja noorsootöötajad.

EKI koolitused ja arenguprogrammid

- Kui rühmas on vähemalt üks eesti keelest erineva emakeelega laps või õpilane, siis on abiks lõimitud aine- ja keeleõpe (LAK-õpe), mis annab õpetajale tööriistad, et toetada kõigi laste ja õpilaste arengut. Vt [uued töövõtted](#), mida õpetaja saab oma õppetöös kohe rakendada.
- EKI pakub haridustöötajatele mitmekesist [täienduskoolitust](#) metoodika, didaktika ja LAK-õppe teemadel. Valikus on kolm programmi: „LAK-õppe põhimõtted“, mis annab baasteadmised lõimitud aine- ja keeleõppe alustest, „LAK-õppe põhimõtted: sihtkeelne õpe“, mis on mõeldud juba kogemustega õpetajatele eri emakeelega õpilaste õpetamiseks eesti keeles, ning „Mitmekeelse ja -kultuurilise õpiruumi põhimõtted“, mis aitab kujundada kaasavaid ja keeleteadlikke õpikeskkondi. Koolitused on mõeldud üldhariduskooli aine- ja

klassiõpetajatele, lasteaia- ja kutseõpetajatele ning ka huvikooliõpetajatele ja noorsootöötajatele.

- EKI pakub haridusasutustele [keelevaldkonna metoodilist nõustamist](#), mis aitab juhil ja kogu meeskonnal süsteemselt toetada eri emakeelega õppijaid ning kujundada teadlikult ühtset, koostööl põhinevat õpikeskkonda. Kutsu nõustaja oma asutusse: noustamine@eki.ee
- Eesti õppekeelega koolidele korraldab EKI praktilisi seminare „Õpetaja tööriistakast: lahendused ja ideed keeliliselt mitmekesises klassiruumis“: Rakveres 17.-18. septembril; Tartus 5.-6. novembril; Tallinnas 11.-12. novembril ja Pärnus 26.-27. novembril. Loe lisainfot ja registreeru [siin](#).
- Haridusjuhtidele toimuvad praktilised seminarid ülemineku toetamiseks „Praktilised lahendused juhile: teadlik üleminek eestikeelsele õppele“. Loe lisainfot ja registreeru [siin](#).
- Haridusasutustel on võimalik tellida LAK-õppe koolitus just oma lasteaeda, üldhariduskooli või kutsekooli. Koolitused kohandatakse asutuse vajadustele ning need aitavad meeskonnal ühiselt arendada LAK-õppe oskusi. Lisainfo ja tellimine: Anne Roos (anne.roos@eki.ee).
- Lasteaedadele ja koolidele pakuvad tuge 17 piirkondlikku LAK-õppe metoodikakeskust, mille peamine ülesanne on toetada eesti keelest erineva emakeelega lapsi ja õpilasi õpetavaid haridustöötajaid eriteemaliste seminaride, praktiliste näpunäidete ja kogemuste jagamise kaudu. EKI veebilehel on leitavad kõigi [keskuste kontaktid](#). Lisaks saab infot Facebooki grupist: [Piirkondlikud LAK-õppe metoodikakeskused](#). Vt ka [kasulikud materjalid](#).
- 25.-26. septembril 2025. a toimub Laulasmaal üleminekuklasside õpetajate sügiskool „Iga õpetaja kui ületuleku insener“. Loe lisainfot ja registreeru [siin](#).
- Keeletaseme tõstmiseks pakub EKI haridustöötajatele [eesti keele kursuseid](#) B1-, B2- ja C1-tasemel. Sobiva kursuse valikuks registreeri end [eesti keele kursuste eeltestimisele!](#)
- EKI kutsub kandideerima üleminekukoolide keelementoriks – otsime õpetajaid, kes aitavad kolleegidel oma keeleoskuse arendamisel fookust hoida ja väljakutsetega toime tulla. Kandideerimine on avatud kuni 15. septembrini 2025. a. Lisainfo ja kandideerimine: [keelementorite arenguprogramm](#).
- Koostöös Tallinna Ülikooliga alustab oktoobrist „E2 õppevara loojate arenguprogramm“. Programmi on võimalus kandideerida 4. septembrini. [Lisainfo ja kandideerimine](#).
- Eelinfo: eestikeelsele õppele ülemineku konverents toimub 20.-21. novembril 2025. a.
- EKI pakub haridusasutustele mitmesuguseid kasulikke [seminare ja lühikoolitusi](#).

Veel koolitusvõimalusi

- TLÜ pakub arenguprogramme nii haridusasutuste pidajatele kui ka haridusjuhtidele [Haridusjuhtimise Akadeemia | Tallinna Ülikool](#)

- TÜ Narva Kolledži kodulehel on leitavad erinevad [täiendusõppe programmid](#) pedagoogika, psühholoogia, juhtimise, keelekümbelse, sotsiaal- ja noorsootöö vallas (lugemisoskuse arendamine, õpetaja abi roll, tugiisiku roll HEV-laste kaasamisel, pedagoogika baaskursus, klassiõpetaja ümberõpe jm).
- TLÜ haridusinnovatsiooni keskus pakub haridustöötajatele 2025. a mitmeid [kasulikke koolitusi](#).
- TÜ pakub haridustöötajatele 2025. a järgmisi [koolitusi](#).

Metoodikamaterjalid

- TÜ eetikakeskusel on ilmunud lasteaedadele mõeldud kakskeelne väärtusarenduse toematerjal "[Sissejuhatus lasteaia väärtusarendusse - tähenduse loomine](#)" ja käsiraamat "[Hea lasteaia käsiraamat](#)".
- Kooli- ja lasteaiaapered saavad väärtusaruteludeks kasutada TÜ eetikakeskuse väärtusmängu "[Eesti rahva 100 valikut](#)" veebiversiooni.
- Haridusasutused saavad väärtuskasvatuse ja väärtusarenduse toetamiseks kasutada TÜ eetikakeskuse koostatud [väljaandeid](#), [mudeleid](#) ja [väärtusmänge](#).
- Vt ka [põhikooli õppeprotsesside kirjeldused](#), see sisaldab metoodilisi juhiseid aineõpetajatele õpitulemuste saavutamiseks, sh õppe diferentseerimiseks.

VI Õppevara juhised

Veebis on saadaval suunised, mis toetavad õpetaja tööd.

- Alushariduse ja üleminekklasside soovitusliku õppevara loetelu leiab HTM [soovitusliku õppevara](#) lehelt.
- II kooliastme, sh 5. klasside õpetajatele (ajalugu, inimeseõpetus, loodusõpetus, matemaatika) on HTM veebilehel koondatud vajalikud [materjalid](#).
- [Sõnaveebis avaldatud õppevara loend](#) 1990–2024 sisaldab eesti keele kui teise keele õppevara ning aastatel 1985–2024 avaldatud eesti keele kui teise keelega seotud kirjandust.
- 2023. a augustis süstematiseeriti [E-koolikoti](#) keskkond, kust õpetaja leiab erinevaid märksõnu (näiteks *LAK*, *LAK-õpe*, *lõimitud aine- ja keeleõpe*, *keelekümbel*) kasutades praktilisi ja eestikeelsele õppele üleminekuks vajalikke materjale.
- Õppekavade ja õppevara arendamisel, õppimise ja õpetamise kavandamisel ning keeleoskuse hindamisel on õpetajale suureks abiks Euroopa keeleõppe raamdokumendi uus [sõsarväljaanne](#). Raamdokumendist leiab huvitavat lugemist nii keele- kui ka

aineõpetaja. 2024. a kevadel saadeti igasse õppeasutusse kooli pidaja kaudu ka raamdokumendi paberväljaanne.

- Õpetajale vajalik [põhikooli ainetundide sõnavara](#).

VII Täiendav tugi seoses eestikeelsele õppele üleminekuga

- Vajaduse korral saavad haridusasutuse juhtkond ja kohaliku omavalitsuse üksus küsida nõu ja abi HTM strateegilistelt nõustajatelt: Pille-Riin Kristmann (pille-riin.kristmann@hm.ee) ja Natalia Kond (natalia.kond@hm.ee).
- Kui eesti keelest erineva emakeelega lapsi õpetavas koolieelses lasteasutuses või koolis on eesti keelest erineva emakeelega lapsed või õpilased ning õpetaja on haige või osaleb koolitusel, võib haridusasutus sõlmida lepingu MTÜga ASÕP, et saada kuni kaheks nädalaks tasuta asendusõpetaja. Info on leitav [ASÕP kodulehelt](#).
- Kui eesti keelest erineva emakeelega lapsi õpetavas koolieelses lasteasutuses või koolis vajab õpetaja tuge rühma- või klassiruumis, on võimalik rakendada ülikoolide tudengeid abiõpetajatena. Abiõpetaja programmi toetab HTM. Vaata infot [TLÜ](#) ja [TÜ](#) veebilehelt.
- [MTÜ VeniVidiVici](#) kutsub 7.-12. klasside õpilasi osalema tasuta 1-4-nädalastes õpilasvahetustes või keelesõbra programmis.
- Koolipsühholoogide jaoks uuendatakse perioodil 2025-2027 hindamisvahendid, mis arvestavad vene keele ja kultuuri eripäradest tulenevate normidega, hindamisvahendid võimaldavad koolidel paremini toetada õpilasi eestikeelsele õppele üleminekul.

VIII Õpilaste õpitulemuste hindamine riiklikes tasemetöodes

Vt 2024/2025. õa üleriiklike tasemetööde [tulemusi](#). Vt riiklike tasemetööde [infot](#).

Tasemetööde vahelistel perioodidel korraldavad õpilaste teadmiste ja oskuste hindamist ja tagasisidestamist haridusasutus ja koolipidaja.

IX Lapsevanemaid toetavad tegevused

Lastevanematele on eestikeelsele õppele ülemineku teemal võimalik pakkuda tutvumiseks veebimaterjale, infotrükiseid, aga ka praktilist tuge - kohtumisi ja vastuseid tekkinud küsimustele erinevatel ekspertidelt.

- MTÜ MTÜ Keelekümblusprogrammi Lastevanemate Liit pakub HTM eraldatud toetuse toel lasteaedadele ja koolidele [seminare, nõu ja abi kohtumistel lapsevanematega](#).
- TÜ Narva Kolledž ja Harno pakuvad eesti keelest erineva emakeelega lastevanematele [koolitusprogrammi](#), mille eesmärk on anda praktilisi teadmisi ja tuge oma lapse toetamiseks eestikeelses haridussüsteemis. Pilootprogramm viiakse ellu Šveitsi-Eesti koostööprogrammi meetme „Sotsiaalse kaasatuse toetamine“ raames, mille eesmärk on parandada eri keele- ja kultuuritaustaga inimeste võimalusi aktiivsemaks osalemiseks Eesti ühiskonnas.
- Rajaleidja kodulehelt leiab vajalikku [infot ja nõuandeid lapsevanemale](#).

X Kasulikud viited ja kontaktid haridusasutuse juhile

- TÜ ja TLÜ rakendavad alustava õpetaja tugiprogrammi, mis on õpetajale toeks tööteekonna alguses. Tugiprogrammi on oodatud väikese töökogemusega lasteaedade, üldhariduskoolide ja kutsekoolide õpetajad, et saada kogemuse jagamise ja koostöö kaudu esimestel tööaastatel vajalikku tuge. TÜ pakub tuge ka alustavatele eripedagoogidele.
- Kõigil õpetajatel tasub liituda Eesti Keele kui Teise Keele Õpetajate Liiduga (EKTKÕL), vt lisainfo [EKTKÕL veebilehelt](#).
- Keelesammu programm on loodud eesti keele õppimise võimaluste laiendamiseks ja keeleõppe kvaliteedi parandamiseks. Jälgi [Keelesammu Facebooki](#) lehte, kus jagatakse kõige värskemad infot eestikeelsele õppele üleminekut toetavate koolituste kohta. Kogu info Keelesammu programmi tegevuste kohta leiab [keelesamm.ee](#).
- Küsimuste korral leiad kõik EKI töötajate kontaktid <https://eki.ee/kontakt/>.
- EKI kalendrist leiad [kõik keelesündmused](#).
- Kogu eestikeelsele õppele üleminekut puudutav info on [HTM ülemineku veebilehel](#).
- Ida-Virumaal jätkub 28 lasteaia ning kuue kooli eestikeelsele haridusele üleminekut ja väärtusarendust toetav TÜ eetikakeskuse [programm](#) „Väärtuspõhise hariduskultuuri kujundamine kohalikus omavalitsuses eestikeelsele haridusele ülemineku toetamiseks“. Lisainfo: Mari-Liis Nummert (mari-liis.nummert@ut.ee).
- HTM järelevalve valdkonna edasiviiva tagasiside [õiendid](#) peegeldavad soovitusi eestikeelsele õppele üleminekuks.

- EKI juures alustas 2025. a veebruaris [koolijuhtide arenguprogrammi 3. grupp](#).
- ESF+ tegevuse „Haridus- ja noortevaldkonna töötajate esma- ja täiendusõpe ning järelkasv“ raames on TÜ ja TLÜ alustanud valdkonna töötajatele täiendusõppe pakkumist ning käivitatud on ka Õpetajate Akadeemia, mille raames töötatakse välja paindlikud õpiteed õpetajaametisse sisenemiseks ning kvalifikatsiooni saamiseks. Kontaktid: [TLÜ](#) ja [TÜ](#).
- Aprillis kinnitati hariduse kutsenõukogus uuendatud õpetaja kutsestandardid. Rohkem infot uuendatud standardite sisu ja infoürituste kohta leiab [Kutsekoja veebilehelt](#). Alates 1. septembrist kehtivaid kutse taotlemise tingimusi kirjeldab oma kodulehel ka [Eesti Õpetajate Liit](#).
- TLÜ pakub [alustavale koolijuhile toetavat arenguprogrammi](#).
- Alates 2024. a sügisest avas TLÜ toetava arenguprogrammi [alustavale koolieelse lasteasutuse juhile](#).
- Programm Noored Kooli pakub võrgustikutegevuste raames koolide meeskondadele õpiringe kahel teemal: ennastjuhtiva õppija toetamine ainetunnis ja sotsiaal-emotsionaalsete oskuste arendamine ainetunnis. Õpiringid on mõeldud õpetajatele (kuni 15 inimest ühest koolist), et nad saaksid tööriistu ja toetust, kuidas lapsi tundides neil teemadel toetada. Õpiringid kestavad kogu õppeaasta jooksul ühe korra kuus (kokku 11 kohtumist), millest enamik toimub koolis kohapeal, st Noored Kooli koolitajad tulevad kooli ja seal toimub 90-minutiline õpiring. Rohkem infot [siit](#).
- Eesti keele õigekirjakaardid põhikoolile ja gümnaasiumile leiad lehelt [TaskuKool](#).
- Eelinfo: pilootprojekt Teadmuskooli arendustiim kavandab kogemuse jagamist koolidele. Arendustiimi järgmine suurem samm on luua veebipõhine keskkond, kus koolid saavad analüüsida oma tegevusi enesehindamise kaudu, vaadata oma kooliga seotud andmeid ning leida teoreetilist tuge ja praktilisi näiteid teiste koolide kogemustest. Iga valdkonna juurde plaanitakse luua hindamistöriistad, mis toetavad koole õpilaste eesti keele oskuse arengu, identiteediloome ja õpipädevuse hindamisel ja kavandatud tulemuslikkuse edasisel seiramisel. 2025/2026. õa algul kaasatakse koole katsetama ja tagasisidestama Teadmuskooli veebilahendust ja toetusprogrammi. Arendustiimi eesmärk on, et tulevikus pääseksid koolide juhtmeeskonnad kogu vajalikule infole ligi ühest kohast, see omakorda võimaldaks tõendus põhise juhtimise kaudu toetada eesti keelest erineva keelega õppijaid kvaliteetse hariduse omandamisel.
- Ühekeelne haridus loob võrdsed võimalused kõigile - 20 videot seoses eestikeelsele õppele üleminekuga on leitavad [Youtube'is](#), kus Eesti ühiskonnas tuntud inimesed ja keelepraktikud räägivad eestikeelsele õppele ülemineku positiivsetest külgedest õppija jaoks.

Toredat koostööd!

Haridus- ja Teadusministeerium
29. august 2025